

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholiturg

2005. aasta I kvartalis

Tallinn
Juuni 2005

Vastutav täitja: Kiira Martens

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 681 4681

e-mail: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Tootmine.....	7
Väliskaubandus.....	10
Hinnad siseturul.....	20
Kokkuvõte	24

SISSEJUHATUS

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti alkoholisektori edasisest arengust 2005. aasta I kvartalis

Töös analüüsitakse:

- alkoholsete jookide tootmise muutusi;
- alkoholsete jookide väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- jaehindade muutusi.

Käesolevas ülevaates on kasutatud Eesti Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise ja siseturu müügi andmeid ning Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste hinnavaatluste tulemusi.

Töö maht on 24 lehekülge.

EESTI ALKOHOLITURG 2005. AASTA I KVARTALIS

TOOTMINE

2005. aasta I kvartalis toodeti ESA andmetel 3,34 mln liitrit viina, likööri- ja muid kangeid alkohoolseid jooke, 1,58 mln liitrit rektifitseeritud etanooli (piiritust), 0,76 mln liitrit puuvilja-marjaveine, 2,19 mln liitrit segatud (kääritatud) lahjasid alkohoolseid jooke, 1,18 mln liitrit siidrit ja 28,6 mln liitrit õlut. Eelneva aasta sama perioodiga võrreldes suurenesid kõiki- de alkohoolsete jookide tootmismahud. Tänavu kasvas enim (2 korda) rektifitseeritud etanooli (piirituse) tootmine, lahjade segatud alkohoolsete jookide tootmine suurenes 70%, kusjuures siidreid toodeti 61% rohkem kui aasta tagasi. Rohkem toodeti ka õlut (+39%), puuvilja- ja marjaveine (+19%) ning kangeid alkohoolseid jooke (+4,9%).

Kuna statistikaameti tööstuste valimist on mõned väikese töötajate arvuga veinitootjad väljas, siis tegelik puuvilja- ja marjaveinide toodang Eestis on EKI hinnangute kohaselt mõnevõrra suurem (tabel 1).

Tabel 1

Alkohoolsete jookide tootmine Eestis 2003-2005*
(ESA andmetel, mln liitrites)

	2003 I kv	2004 I kv	2005 I kv	Muutus +,-	
				05Ikv/04Ikv, mln l	05Ikv/04Ikv %
Rektifitseeritud etanool	1,28	0,76	1,58	0,82	106,7
Kanged alkohoolsed joogid	3,91	3,18	3,34	0,16	4,9
Puuvilja- ja marjaveinid	0,50 0,63**	0,64 0,92**	0,76 1,80**	0,12 0,88**	18,7 95,7**
Õlu	18,60	20,54	28,62	8,08	39,3
Lahjad segatud alkohoolsed joogid	0,72	1,29	2,19	0,90	69,8
Siider	0,76	0,73	1,18	0,45	61,3

*2003.a ja 2004.a – ESA lõplikud andmed; 2005.a – ESA kiirstatistika andmed (laiendatud väiksemale valimile)

**EKI hinnang

Kangete alkohoolsete jookide tootmine suurenes 2005. aasta I kvartalis ESA andmetel 4,9% eelmise aasta sama perioodiga võrreldes. Toodangu mahu kasv toimus välisturu suurema nõudluse tulemusel, kuna alkohoolsete jookide eksport kasvas 1/3 võrra, samas tootjate andmetel oli müük siseturule 6% väiksem kui aasta tagasi. Nagu varasematel perioodidel, püsis ka 2005. aasta I kvartalis kangete alkohoolsete jookide tootmise struktuuris esikohal **viin**, moodustades 81% nende jookide tootmisest (2004.a I kv 83%). Eestis toodetud maitsestatamata

ja maitsestatud viinade proportsioonid on mõnevõrra muutunud maitsestatamata viina kasuks, mis moodustas 95% kogu viinatoodangust (2004.a 3 kuul 93%). Maitsestatamata viina tootmine kasvas 14%, seevastu maitsestatud viina toodeti 10% vähem kui aasta tagasi. 2005. aasta 3 kuuga vähenes mõlema viina müük siseturule, kusjuures maitsestatamata viina müüdi ligi 10% ja maitsestatud viina 19% võrra vähem kui mullu. Kohalikule turule müüdi 60% Eestis toodetud viinast (2004 a I kv 76%).

Sarnaselt eelmiste aastatega olid ka tänavu liköörid kangete alkoholsete jookide tootmise struktuuris 14%-ga teisel kohal ning nende tootmine suurenes I kvartalis 21% aastatagusega võrreldes. Kiires tempos kasvas ka konjaki (+87%), viski (+49%) ja džinni (+112%) tootmine, samas olid nende mahud suhteliselt väikesed, ulatudes tootmise struktuuris vaid 1%-ni. Siseturule müüdi likööre aastatagusest enam ning suurenes ka Eestis müüdavate likööride osatähtsus kogumüügis (2005. a I kv 54%; 2004.a I kv 50%), konjakit müüdi rohkem kui toodeti, kuna suudeti maha müüja varasematel perioodidel tekkinud varud. Kui varasematel aastatel müüdi peaaegu kõik Eestis toodetud džinnid kohalikule turule, siis vaadeldaval perioodil müüdi Eestis 78% kohalike tootjate džinnimüügist, viskit müüdi siseturule 67%, mis oli 2-punkti vähem kui aasta tagasi. 2005. aasta I kvartalis püsis muude kangete alkoholsete jookide tootmine eelmise aasta sama perioodi tasemel. Rummi ei toodetud vaadeldaval perioodil üldse.

Kuigi AS Liviko toodangu maht püsis eelmise aasta 3 esimese kuu tasemel, on tema endiselt kangete alkoholsete jookide vaieldamatuks turuliidriks Eestis, hõlmates üle poole kange alkoholi tootmisest ja 59% nende jookide müügist. Liidrile järgnes AS Ofelia, kelle tootmine kasvas 3% ning osatähtsus müügis oli 17%. Vaatamata sellele, et suurim tootmise langus (aastatagusega võrreldes) toimus AS Onistaris (-37%), oldi turul endiselt suuruselt kolmas, hõlmates 10% müügist. AS Liiwi Heliis, kes suurendas maitsestatamata viina tootmist ligi 5 korda, tõusis viinatootjate seas teisele kohale, kuid tema osatähtsus müügis ei ole aastaga muutunud, ulatudes 7%-ni. AS Remedia hõlmas sama suure osa Eesti kangete alkoholsete jookide turust. 1/3 võrra vähendas kangete alkoholsete jookide tootmist AS Valtu Vein, seevastu häid tulemusi saavutas OÜ Offex Group, kelle tootmine suurenes 2,5 korda, kuid mõlema tootja mahud olid teiste tootjatega võrreldes suhteliselt väikesed.

2005. aasta I kvartalis toodeti **rektifitseeritud etanooli (piiritust)** 2 korda rohkem kui aasta tagasi ning toodangu maht ulatus 1,58 mln liitri. Eelmise aasta samal perioodil toodeti Eestis 0,76 mln liitrit piiritust.

ESA andmetel oli **õlle** tootmine 2005. aasta I kvartalis 8 mln liitri võrra ehk 39% suurem kui aasta tagasi. Õlletootmise kasvu oluliseks põhjuseks on Eesti ühinemine Euroopa Liiduga ning välisküllastajate poolt kaasaostetava õlle kvootide suurenemine peale liitumist. Tootmise struktuur oli sama mis eelneval aastal - lahjad õlled (alk. sisaldus alla 6%) moodustasid õlle kogutoodangust 67% ja kanged (alk. sisaldus üle 6%) 33%. Õlle müük siseturule suurenes vaadeldaval perioodil ligi 1/4 võrra, kusjuures lahjade õlled müük kasvas kiiremini kui kangete müük, vastavalt 29% ja 15%.

AS Saku Õlletehas ja AS Tartu Õlletehas on jätkuvalt suurimateks õlletootjateks Eestis ning nende summeeritud osakaal õlletoodangus moodustas 80%. See on 2%-punkti suurem kui aasta tagasi (2004.a I kv 78%). AS Saku Õlletehas, kelle toodang moodustas 47% õlle kogutootmisest (2004.a I kv 44%), püsis õlleturu liidri kohal. AS Tartu Õlletehas osatähtsus Eesti kogu õlletootmises oli 3%-punkti väiksem kui aasta tagasi (2005.a I kv 31%; 2004.a I kv 34%), kuid mõlema suure õlletootja toodangu mahud kasvasid, vastavalt 51% ja 30%. AS Pärnu Õlu tootmismahud olid 2005. aasta I kvartalis 30% väiksemad kui eelmise aasta samal perioodil.

ESA andmetel jätkus 2005. aasta 3 esimesel kuul **lahjade segatud alkoholsete jookide** (long drink jms) toodangu mahu kiire kasv, ulatudes 70%-ni 2004. aasta I kvartaliga võrreldes. Selle tootegruppi kiiret kasvu tingis nii sise- kui välisturu suurem nõudlus, kusjuures müük siseturule suurenes jooksva aasta 3 kuuga 58% ja välisturule ligi 3 korda. Vaadeldaval perioodil oli AS Tartu Õlletehas jätkuvalt lahjade segatud alkoholsete jookide suurimaks tootjaks Eestis ning tema toodangu maht kasvas 61% 2004. aasta esimese 3 kuuga võrreldes, moodustades 3/4 nende jookide kogutoodangust. 41% suurem oli ka firma siseturu müük. Toodangu mahu poolest teiseks lahjade alkoholsete jookide tootjaks oli AS Saku Õlletehas ning tema toodang kasvas 56%, kusjuures osatähtsus nende jookide kogutootmises püsis eelmise aasta sama perioodi tasemel (24%). Valdava osa selle grupi toodangust (96%) müüs AS Saku Õlletehas siseturule. AS Viru Joogid suutis tänavu suurendada lahjade segatud alkoholsete jookide tootmist 15 korda ning tema osatähtsus tootmises oli 1,5%, mis eelmisel aastal oli peaaegu nullilähedane.

ESA andmetel kasvasid 2005. aasta I kvartalis **siidrite** tootmismahud Eestis 61%. Nii suure kasvu põhjuseks oli nii kohaliku kui ka välisturu suurem nõudlus. AS Tartu Õlletehas, kelle toodangu maht kasvas 29% 2004. aasta I kvartaliga võrreldes, püsis siidritootjana esikohal ning tema osatähtsus selle joogi kogutootmises ulatus 64%-ni (2004. a I kv 67%). Ka siin oli tootmismahu poolest teisel kohal AS Saku Õlletehas ning tema tootmine suurenes 45% ning osakaal siidri kogutootmises ulatus jooksva aasta 3 esimesel kuul 33,5%-ni (eelmisel aastal 31%). AS Viru Joogid tootis siidreid 2,5 korda rohkem kui mullu 3 kuuga ja nende müük Eesti turule kasvas üle 3 korra.

EKI hinnangul (ESA andmed + EKI kogutud info) toodeti 2005. aasta I kvartalis Eestis **puuvilja- ja marjaveine** kokku 1,8 miljonit liitrit, mis tähendab ligikaudu kahekordset suurenemist võrreldes aastatagusega. (2004.a I kvartalis 0,92 mln l). Eestis toodetakse nii naturaalseid kui kangestatud marjaveine. Valdav osa toodetud veinidest (98%) on kääritatud naturaalsed marjaveinid, 2% toodangust on kangestatud veinid. Veinitoodangu alla kuuluvad nii pudelitesse või muusse taarasse pakendatud lauaveinid kui ka siidritoodangu tooraineks minevad veinid. Siidritoodanguks mineva veini osakaal kogu Eesti veinitoodangus üha suureneb. 2005. aasta I kvartalis moodustas siidritoodanguks minev vein ligikaudu 2/3 kogu veinitoodangust (2004.a I kv veidi alla poole kogu veinitoodangust) ning suur toodangu mahu kasv ongi saa-

vutatud ainult siidritoodanguks mineva veini arvel. Suurimaks siidritootmise varustajaks oli I kvartalis AS Linda Nektar. Otse turule müüdava lauaveini toodang oli käesoleva aasta I kvartalis 2% väiksem kui aasta tagasi. Enamik veinitootjaid näitasid lauaveinide toodangu vähenemist. Vaadeldaval perioodil vähenes kangestatud veinide toodangu maht rohkem kui 1/4 võrra.

VÄLISKAUBANDUS

Alates 2004. aasta 1. maist on ESA väliskaubandusandmete kogumise meetodikas toimunud muudatused. Seoses sellega sisaldavad Eesti alkoholitoodete väliskaubandusandmed niinimetatud vaba lao (endise tollilao) müügikoguseid. 2004. aasta teises pooles toimus Eesti alkoholiturul rida muutusi – peale Eesti liitumist EL-ga hakkasid suured laevafirmad pea kogu oma alkoholi ostma Eestist, sh teistest riikidest pärit alkoholi, Eesti alkoholitootjad importisid aktiivsemalt toorainet ja alkoholiseid jooke.

Tabel 2

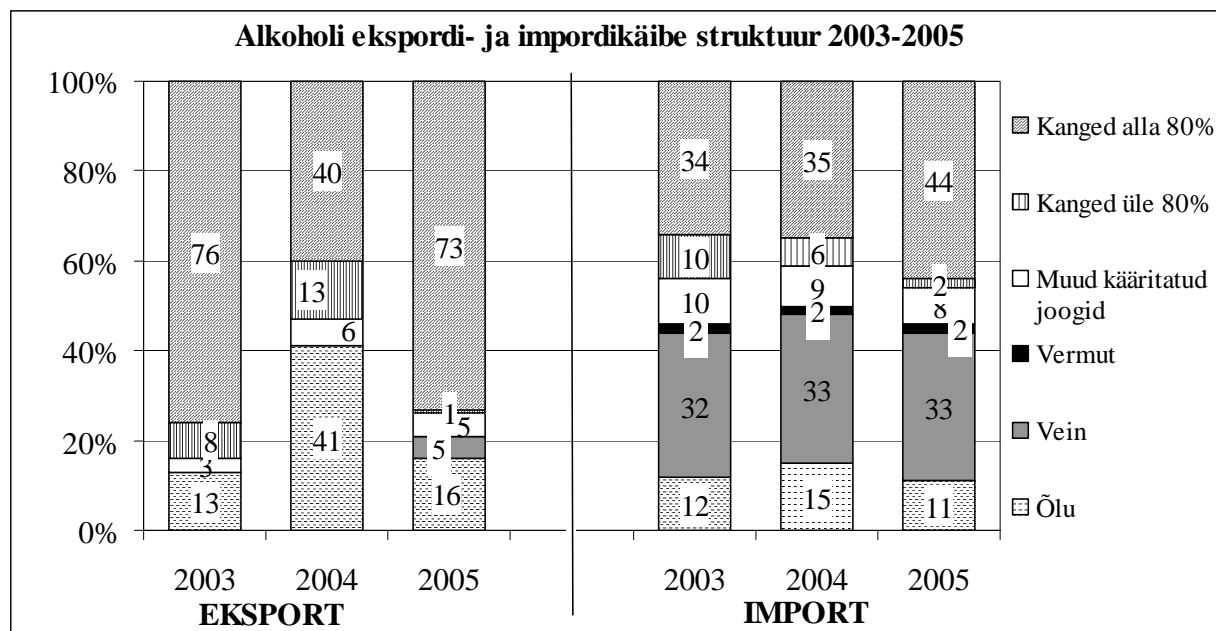
Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ja -import ning
ekspordi- ja impordihinnad I kvartalis 2003-2005

	Hind, kr/l			Käive, tuh kr			
	2003 I kv	2004 I kv	2005 I kv	2003 I kv	2004 I kv	2005 I kv	05 I kv/ 04 I kv +/- %
EKSPORT							
Õlu	4.09	4.33	5.23	10055,5	19526,9	28815,4	47,6
Viinamarjavein	8.66	49.71	59.60	197,8	34,8	9447,0	27047
Vermut	x	x	35.71	0,0	0,0	146,4	X
Muud kääritatud joogid	8.31	6.40	6.48	1825,1	3097,7	8603,7	177,7
sh siider	7.22	5.66	5.92	1450,2	1499,2	7507,1	400,8
Etüülalkohol kangusega >80%	11.12	9.74	9.80	6251,7	6127,0	871,2	-85,8
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	42.65	18.86	96.87	57786,0	18948,6	130753,2	590,0
EKSPORT KOKKU	x	x	x	76116,1	47735,0	178636,9	274,0
IMPORT							
Õlu	7.67	5.79	9.40	14839,6	20771,7	21224,2	2,2
Viinamarjavein	29.70	30.83	30.37	41290,7	44550,0	64075,8	43,8
Vermut	31.03	30.00	32.00	1982,6	2385,2	3111,8	30,5
Muud kääritatud joogid	12.92	12.29	12.90	13079,7	12721,2	15642,1	23,0
sh siider	13.78	10.00	13.04	1062,1	1916,4	6684,7	248,9
Etüülalkohol kangusega >80%	9.16	8.41	9.14	12969,7	8447,2	4278,3	-49,4
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	48.53	50.42	47.66	43636,9	47493,1	84252,2	77,4
IMPORT KOKKU	x	x	x	127799,2	136368,3	192584,4	41,2

Allikas: ESA

2005. aasta I kvartali ESA väliskaubandusandmed näitavad, et alkoholsete jookide ekspordikäive kasvas ligi 4 korda ja impordikäive 41% eelneva aasta I kvartaliga võrreldes. Väliskaubandusbilanss oli küll jätkuvalt negatiivne, kuid tänu ekspordi kiirele kasvule oli vahe impordiga oluliselt väiksem varasemate perioodidega võrreldes.

Joonis 1

Alkoholsete jookide **eksport** rahalises väärtuses oli 2005. aasta I kvartalis 179 mln krooni, eelneval aastal 48 mln krooni (tabel 2). Vaadeldaval perioodil müüdi välisurule enim kangeid alkoholseid jooke ning nende ekspordikäive suurenes 7 korda aastatagusega võrreldes, ulatusdes jooksva aasta I kvartalis 131 mln kroonini (2004.a I kv 19 mln krooni). Kogu ekspordikäibes moodustasid kanged alkoholised joogid 73%. Õlu oli ekspordikäibes teisel kohal, kuid vaatamata sellele, et õlle ekspordikäive suurenes 48%, langes tema osakaal alkoholsete jookide ekspordi kogukäibes 2004.a I kv 41%-lt kuni 2005.a I kv 16%-ni.

Muude kääritatud jookide rahaline eksport suurenes peaaegu 3 korda, kusjuures siidri käibe kasv oli eriti kiire (5 korda). Suurim kasv toimus viinamarjaveini rahalise ekspordi osas. Kui aasta tagasi eksporditi viinamarjaveini rahalises väärtuses 35 tuh krooni eest, siis 2005. aasta I kvartalis ulatus see 9,4 mln kroonini. Piiritus oli ainsaks tooteks, mille ekspordikäive vähenes (-86%) aastatagusega võrreldes ning tema osatähtsus moodustas vaid 1% alkoholsete jookide ekspordi kogukäibes (aasta tagasi 13%). Jooksva aastal jätkus vermuti müük välisurule ning selle rahaline käive oli 146 tuh krooni.

2005. aasta I kvartalis suurenes koguliselt kõikide alkoholsete jookide eksport, väljarvatud piiritus. Kiires tempos suurenesid muude kääritatud jookide ekspordikogused (ligi 3 korda), kusjuures siidreid müüdi välisurule ka koguliselt 5 korda aastatagusest enam. Mahuliselt oli Eestist väljamüügis jätkuvalt esikohal õlu, mida müüdi ligi 1/4 võrra rohkem kui eelmise aasta samal perioodil, ekspordikogused ulatusid 5,5 mln liitrini.

Piirituse ekspordikogus oli 86% väiksem kui aasta eest. Kangeid alkoholseid jooke eksporditi 1/3 võrra rohkem, kui mullu I kvartalis. Viimastest müüdi välisurule jätkuvalt kõige enam viina (691 tuh l), kusjuures viina ekspordimaht suurenes 19%, kuid osakaal kangete alkoholsete jookide ekspordikogustes langes 7%-punkti möödunud aasta 3 kuuga võrreldes

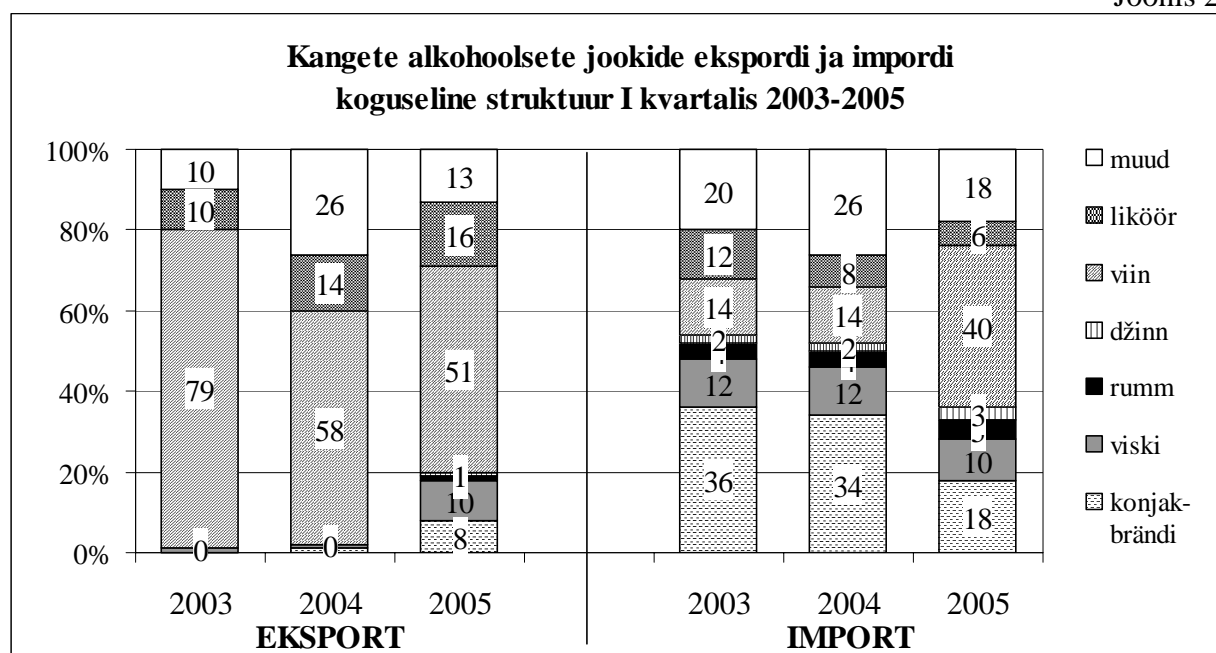
Tabel 3

Alkoholsete jookide koguseline põhieksport ja -import I kvartalis 2003-2005 (1000 liitrit)

	2003 I kv	2004 I kv	2005 I kv	'05 I kv/'04 I kv, %
EKSPORT				
Õlu	2460,9	4511,4	5511,8	22,0
Viinamarjavein	22,8	0,7	158,5	22543,0
Vermut	0	0	4,1	0
Muud kääritatud joogid	219,6	483,9	1328,0	174,4
sh siider	200,8	265,1	1269,1	378,7
Etüülalkohol kangusega üle 80%	562,0	629,0	88,9	-85,9
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	1354,9	1004,6	1349,8	34,3
IMPORT				
Õlu	1934,0	3586,9	2258,0	-37,0
Viinamarjavein	1390,2	1444,9	2109,7	46,0
Vermut	63,9	79,5	97,2	22,3
Muud kääritatud joogid	1012,3	1034,9	1213,4	17,2
sh siider	77,1	191,7	512,5	167,3
Etüülalkohol kangusega üle 80%	1415,8	1004,1	468,2	-53,4
Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%	899,1	942,0	1767,9	87,7

Allikas: ESA

Joonis 2

(2005.a I kv 51%; 2004.a I kv 58%). Likööride eksport oli 56% suurem kui aasta tagasi ning nende osakaal ekspordimahus suurenes 2%-punkti, moodustades 16% kangete alkoholsete jookide välisturule müüdavates kogustes. Suurel määral kasvas konjaki (15 korda) ja viski (13 korda) koguseline eksport, mis viidi valdavalt Venemaale (85% eksporditud viskist ja 76% konjakist-brändist). Kusjuures Venemaale eksporditud viski ja konjaki-brändi ekspordihinnad olid keskmisest kõrgemad (viskil 167 kr/l, konjakil-brändil 535.80 kr/l). Vaadeldaval perioodil eksporditi väikestes kogustes ka džinni ja rummi. Muude kangete alkoholsete jookide eksport vähenes rohkem kui 1/3 võrra eelneva aastaga võrreldes. Nagu rahaliselt, suurenesid ka viinamarjaveini ekspordikogused märgatavalt, kuid võrreldes teiste alkoholsete jookidega olid need suhteliselt väikesed (2005.a I kv 158,5 tuh l; 2004.a I kv 0,7 tuh l).

Tabel 4

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ja –import I kvartalis 2003-2005
(1000 liitrit, toodetele märgitud alkoholisisaldusega)

	2003 I kv	Struktuur 2003 I kv,%	2004 I kv	Struktuur 2004 I kv,%	2005 I kv	Struktuur 2005 I kv,%
EKSPORT						
Kokku kanged alk.joo- gid kangusega alla 80%	1354,9	100	1004,6	100	1349,8	100
sh konjak ja brändi	4,9	0	7,4	1	113,6	8
Viski	8,5	1	9,6	1	128,5	10
Rumm	0	0	0	0	11,3	1
Džinn	0,8	0	2,2	0	18,0	1
Viin	1064,8	79	582,6	58	691,1	51
Liköör	136,7	10	136,5	14	212,8	16
Muud	139,2	10	266,3	26	174,6	13
IMPORT						
Kokku kanged alk.joogid kangusega alla 80%	899,1	100	942,0	100	1767,9	100
sh konjak ja brändi	318,0	36	319,0	34	317,1	18
Viski	106,6	12	115,7	12	173,0	10
Rumm	36,8	4	35,1	4	81,7	5
Džinn	17,2	2	20,4	2	47,7	3
Viin	128,0	14	132,6	14	706,9	40
Liköör	109,4	12	77,9	8	111,2	6
Muud	182,9	20	241,2	26	330,2	18

Allikas: ESA

Eesti alkoholsete jookide põhilisteks eksporditurudeks olid jätkuvalt Balti riigid. Läti ja Leetu müüdi 80% õllest, 43% kangetest alkoholsetest jookidest ja 92% kääritatud jookidest ning kogu eksporditud piiritus müüdi Läti.

Vaatluse all oleval perioodil olid Läti müüdüd õllekogused 2% väiksemad kui mullu, seevastu oluliselt suurenes õlle eksport Soome. Kui 2004. aasta alguses oli Soome osatähtsus õlle

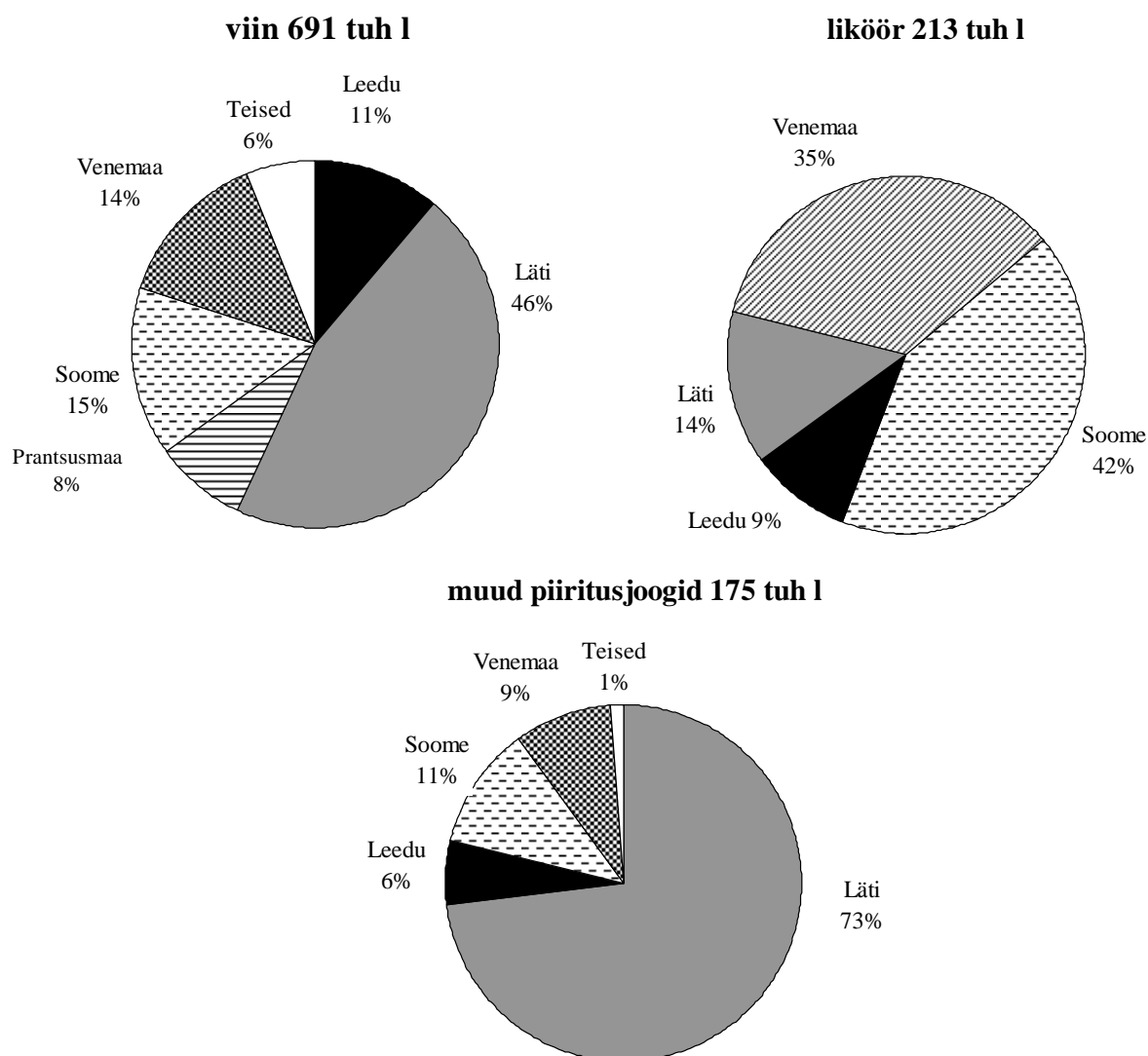
Tabel 5

Alkoholsete jookide ekspordi struktuur riigiti 2005. aasta I kvartalis (%)

Õlu	Etüülalkohol kangusega üle 80%	Kanged alkohoolsed joogid (kangus kuni 80%)	Muud kääritatud joogid
2003 I kv-2461 tuh l	2003 I kv-1355 tuh l	2003 I kv-5888 tuh l	2003 I kv-1580 tuh l
2004 I kv-4511 tuh l	2004 I kv-1005 tuh l	2004 I kv-6179 tuh l	2004 I kv-2340 tuh l
2005 I kv-5512 tuh l	2005 I kv-89 tuh l	2005 I kv-1350 tuh l	2005 I kv-1328 tuh l
Läti 51	Läti 100	Läti 35	Leedu 88
Leedu 29		Venemaa 29	Soome 7
Soome 19		Soome 20	Läti 4
Teised 1		Leedu 8	Teised 1
		Teised 8	

Joonis 3

Viina, likööri ja muude piiritusjookide ekspordistruktuur riigiti 2005. aasta I kvartalis (%-des)

ekspordis 4% (164 tuh l), siis 2005. aastal moodustas see 19%-ni (1023 tuh l). Ka Leetu eksporditud kogused olid suuremad kui eelmise aasta I kvartalis (+6%). Kangetest alkoholsetest jookidest eksporditi 35% Lätti ja 21% Leetu, kusjuures Leetu eksporditud kogused olid 67% väiksemad kui eelmise aasta I kvartalis. Venemaa osatähtsus kangete alkoholsete jookide ekspordimaana suurenes oluliselt, ulatudes 29%-ni ning kogused suurenesid 6,6 tuh liitrit 2004.a I kvartalis kuni 391 tuh liitritni jooksva aasta I kvartalis. Vaatamata sellele, et valdav osa (92%) eksporditud muudest kääritatud jookidest müüdi endiselt Baltimaadesse oli nende riikide osatähtsus väiksem kui aasta tagasi (2004. a I kv 99%), samas nii Leetu kui Lätti müüdüd kogused suurenesid mõõdukalt. Kuna eksport Soome kasvas oluliselt kiiremini kui Balti riikidesse (2005.a I kv 92 tuh l; I kv 388 liitrit), tõusis Soome osakaal nende jookide ekspordis 7%-ni.

Alkoholsete jookide **import** rahalises väärtuses suurenes 2005. aasta I kvartalis 41,2%, ulatudes 192,6 mln kroonini (2004.a I kv 136 mln kr), sealjuures kasvas kõikide tootegruppide impordikäive, v.a etüülalkohol kangusega üle 80% (piiritus), mille impordikäive vähenes ligi 50%. Kiiremini kasvasid kangete alkoholsete jookide ja viinamarjaveinide impordikäibed, mis suurenesid vastavalt 77% ja 44%. Eelmise aasta I kvartaliga võrreldes ligi 1/4 võrra suurenes muude kääritatud jookide rahaline import, kusjuures siidrite impordikäive kasvas ligi 3,5 korda. Vermuti import rahalises väärtuses suurenes 30,5%. Ölle impordikäive oli vaid 2,2% suurem kui aasta tagasi, samal ajal impordikogused vähenesid. Seega ölle impordikäibe kasv saavutati hinnatõusu tõttu – ölle impordihind tõusis 5.79 kr/l-lt 2004.a I kvartalis kuni 9.40 kr/l-ni 2005.a I kvartalis. Suure osa alkoholsete jookide impordikasvust võib seostada Eesti astumisega Euroopa Liitu (laevafirmade tarnekohtade muutusega ning suuremate turistide ostudega). Kangete alkoholsete jookide impordikäibe kiire kasv suurendas nende jookide osakaalu rahalises impordis 9%-punkti võrra 2004. aasta I kvartaliga võrreldes (2005.a I kv 44%; 2004.a I kv 35%). Impordikäibe struktuuris vähenesid ölle (2005.a I kv 11%; 2004.a I kv 15%) ja piirituse (2005.a I kv 2%; 2004.a I kv 6%) osakaalud ning 1%-punkti võrra muude kääritatud jookide osatähtsus, viinamarjaveinid ja vermut püsisid eelmise aasta tasemel, hõlmates 33% ja 2% koguimportist.

2005. aasta I kvartalis suurenes ESA andmetel enamike alkoholsete jookide koguseline import, erandiks olid vaid õlu ja piiritus ning nende import vähenes 2004.a I kvartaliga võrreldes vastavalt 37% ja 53%. Vaadeldaval perioodil suurenesid teistest rohkem (88%) kangete (alla 80%) alkoholsete jookide impordikogused. Viinamarjaveini osteti sisse 46%, vermutit 22% rohkem ning muude kääritatud jookide import kasvas 17% aastatagusega võrreldes. Kiirelt kasvas siidri import (2,6 korda), moodustades 42% kääritatud jookide koguimportist (2004.a I kv 18,5%; 2003.a I kv 8%).

Kangeid (kuni 80%) alkoholseid jooke imporditi 2005. aasta I kvartalis 1 768 tuh liitrit (2004.a I kv 942 tuh liitrit), kusjuures suurenesid peaaegu kõigi kangete alkoholsete jookide impordikogused, väljaarvatud konjak-brändi, mille kogused ei ole oluliselt muutunud. Teistest rohkem kasvasid viina impordikogused (ligi 5 korda). Põhjuseks jällegi Eesti astumine Euroopa Liitu ja selle tulemusena alkoholsete jookide suuremad ostud turistide poolt ning ka

laevadele ostud. Teiseks põhjuseks on jätkuvalt USA-st tooraineks ostetud suured viinakogused. Viinainpordi kiire kasv muutis kangete alkoholsete jookide impordi struktuuri – viina osakaal suurenes 14%-lt eelneval aastal kuni 40%-ni vaadeldaval perioodil, konjaki-brändi, viski, likööride ja muude piiritusjookide osakaalud vähenesid (tabel 4), kuigi viimase kolme toote impordikogused olid suuremad kui aasta tagasi. Kangete alkoholsete jookide impordistruktuuris järgnesid viinale konjak-brändi ja muud piiritusjoogid, hõlmates 18% nende jookide impordist, kusjuures 2004.a I kvartalis ulatusid nende osakaalud, vastavalt 34% ja 26%-ni. Viski ja likööri osakaalud vähenesid 2%-punkti hõlmates, vastavalt 10% ja 6%, rummi ja džinni osatähtsus püsis enam-vähem möödunud aasta I kvartali tasemel, kuid nende sisseostukogused suurenesid rohkem kui 2 korda.

2005. aasta esimesel 3 kuul oli kangete alkoholsete jookide suurimaks **impordiriigiks** USA, kust toodi Eestisse 467,0 tuh liitrit **viina** (2004.a I kv 27 tuh l), mis moodustas 66% kogu viinainpordist ja millest valdav osa oli suurtes vaadetes tööstuse tooraine. Soomest imporditavad viinakogused olid 16 korda suuremad kui eelmise aasta I kvartalis ning moodustasid 12% importviinast (2004.a I kv 4%). Ukrainast osteti viina selle aasta I kvartalis 2,5 korda rohkem kui aasta tagasi, kuid Ukraina osakaal viinainpordis langes 8%-ni (2004.a I kv 17%). 2005. aasta 3 esimese kuuga vähenesid Venemaalt sisseostetud viina impordikogused ligi 30%, selle tagajärjel Venemaa osakaal viina impordis vähenes 47%-lt 2004. aasta I kv kuni 6%-ni vaadeldaval perioodil. Jätkus kiire viina impordi kasv Lätist (2005.a I kv 34 tuh l; 2004.a I kv 590 l), ulatudes 5%-ni viina koguimpordist.

USA järel tähtsusele teiseks kangete alkoholsete jookide importijaks oli Soome, kelle osakaal nende jookide impordis kasvas 7%-lt 2004. aasta I kvartalis kuni 17%-ni vaadeldaval perioodil ning kogused suurenesid 4,3 korda. Oluliselt kolmandaks kangete alkoholsete jookide impordiriigiks oli Prantsusmaa, kuid tema osatähtsus kangete alkoholsete jookide impordis vähenes aastatagusega võrreldes (2005.a I kv 9%; 2004.a I kv 13%), samas kogused suurenesid ligi 1/4 võrra. Prantsusmaa oli endiselt suurimaks **konjaki-brändi** importijaks, sealt toodud kogused olid 30% suuremad kui mullu ning nende osakaal ulatus 45%-ni konjaki koguimpordist (2004.a I kv 35%). Rohkem kui 1/3 võrra kasvas konjaki-brändi import Hispaaniast, tänu sellele suurenes ka tema osatähtsus (2005.a I kv 16%; 2004.a I kv 12%). Erinevalt möödunud aastast, imporditi tänavu konjakit-brändit ka Soomest (34 tuh l), mis moodustas 11% kogu konjaki-brändi impordist. Samas vähenesid Lätist ja Moldovast ostetud konjaki-brändi kogused vastavalt 57% ja 27%. Suurbritannia, mis 2004. aasta I kvartalis oli Eesti jaoks olulisimaks kangete alkoholsete jookide impordiriigiks, langes vaadeldaval perioodil koguni kuuendale kohale, kuid sealt toodi jätkuvalt suurem osa **viskist** (48%). Kui varasematel perioodidel oli Suurbritannia olulisimaks **džinni** impordimaaks, siis jooksva aasta I kvartalis sealt imporditavad kogused vähenesid ligi poole võrra ning osatähtsus langes 19%-ni (2004.a I kv 85%). Suuremateks džinni impordimaadeks osutusid Taani osatähtsusega 27% ja Soome osatähtsusega 24%.

Väliskaubandusandmed näitavad, et 2005. aasta I kvartalis imporditi suurem osa **likööre** Soomest. Kui eelmise aasta samal perioodil toodi Soomest 14 tuh l likööre, siis vaadeldaval

perioodil peaaegu 3 korda rohkem ning nende osatähtsus likööride impordis ulatus 36%-ni (2004.a I kv 18%). Saksamaa, kes oli suurim likööride importija, langes teisele positsioonile ning tema kogused ja osatähtsus vähenesid, hõlmates 29% likööride koguimpordist (aasta tagasi 42%). Oluliselt vähenesid Prantsusmaalt (-64%) ja Belgiast (-20%) sisseostetud likööride kogused, ka nende osatähtsus oli madalam kui eelneval aastal, vastavalt 2% (2004.a I kv 9%) ja 9% (2004.a I kv 16%). Seevastu rohkem kui 6 korda suurenes likööride import Itaaliast (2005. a I kv 5,8 tuh l; 2004.a I kv 913 l).

Õlle impordis püsis esikohal Soome, olles ainsaks juhtivaks riigiks, kust impordikogused kasvasid (2 korda) eelneva aasta sama perioodiga võrreldes. Põhjuseks võib pidada jällegi laevade tarnekohtade muutust ning turistide poolt kaasaostetava õlle koduste suurenemist peale 2005. aasta 1. maid. Soome osakaal õlle koguimpordis kasvas 2004. aasta I kv 16%-lt 2005. aasta I kv 54%-ni. Aastatagusega võrreldes tõusis Venemaa osatähtsus 11%-ni (2004.a I kv 9%), kuid kogused olid 25% mullusest väiksemad. Oluliselt väiksem oli ka õlleimport Ukrainast (-70,5%) ning tema osatähtsus ulatus 10%-ni, olles 12%-punkti väiksem kui eelmisel aastal. Leedu import kahanes rohkem kui poole võrra, millega kaasnes ka tema osa-

Tabel 6

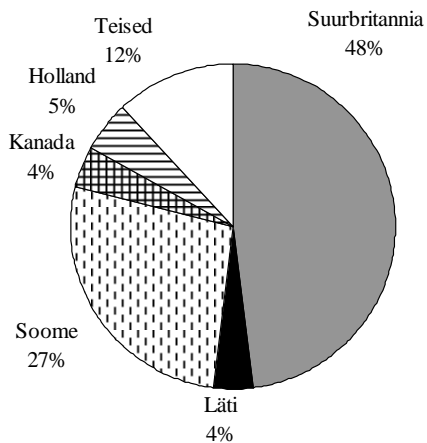
Alkoholsete jookide koguselise impordi struktuur riigiti 2005 aasta I kvartalis (%)

Õlu		Viinamarjavein		Vermut	
2003 I kv-1934 tuh l		2003 I kv-1390 tuh l		2003 I kv-64 tuh l	
2004 I kv-3587 tuh l		2004 I kv-1445 tuh l		2004 I kv-80 tuh l	
2005 I kv-2258 tuh l		2005 I kv-2110 tuh l		2005 I kv-97 tuh l	
Soome	54	Hispaania	18	Itaalia	40
Venemaa	11	Prantsusmaa	15	Holland	20
Ukraina	10	Tšiili	12	Venemaa	11
Leedu	9	Itaalia	8	Saksamaa	8
Tšehhi	3	Bulgaaria	7	Läti	8
Austria	3	Lõuna-Aafrika	7	Teised	13
Teised	10	Rumeenia	5		
		Teised	28		
Etüülalkohol kangusega üle 80%		Kanged alkoholised joogid kangusega kuni 80%		Muud kääritatud joogid	
2003 I kv-1416 tuh l		2003 I kv-899 tuh l		2003 I kv-1012 tuh l	
2004 I kv-1004 tuh l		2004 I kv-942 tuh l		2004 I kv-1035 tuh l	
2005 I kv-468 tuh l		2005 I kv-1768 tuh l		2005 I kv-1213 tuh l	
Soome	52	USA	27	Soome	68
Prantsusmaa	29	Soome	17	Saksamaa	12
Saksamaa	17	Prantsusmaa	9	Leedu	8
Venemaa	2	Läti	8	Rootsi	5
		Saksamaa	6	Holland	3
		Suurbritannia	6	Belgia	2
		Holland	5	Teised	2
		Teised	22		

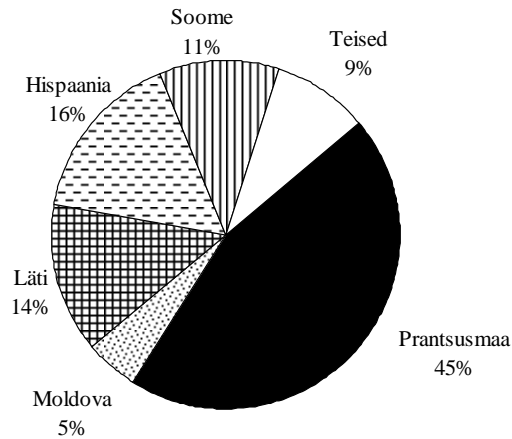
Allikas: ESA

Kangete alkoholsete jookide impordistruktuur riigiti 2005. aasta I kvartalis, (%-des)

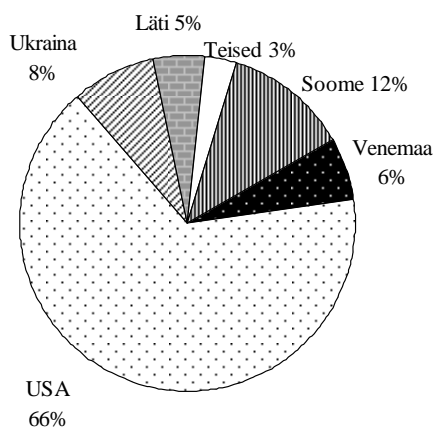
viski 173 tuh l

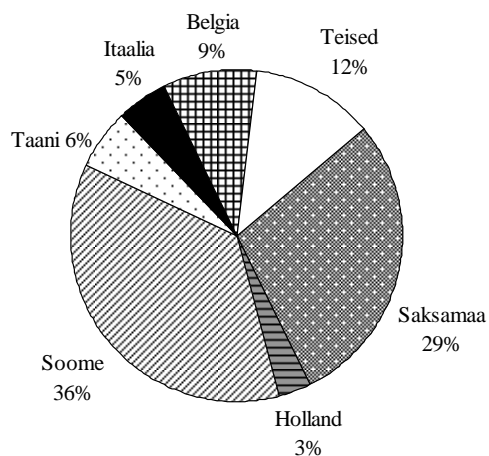
konjak-brändi 317 tuh l

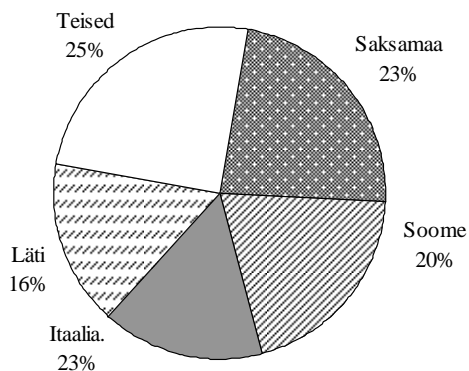
viin 707 tuh l

liköör 111 tuh l

muud piiritusjoogid 330 tuh l

tähtsuse vähenemine 9%-ni (2004.a I kv 13%). Lätist, kes eelmisel aastal oli õlleimpordis tähtsusest teisel positsioonil, veeti Eestisse õlut vaid 492 l (2004.a I kv 979 tuh l). Tšehhi kogused vähenesid 46%, samas osatähtsus püsis eelmise aasta sama perioodi tasemel. Seevastu suurenesid Austriast imporditavad õlle kogused (+93%), ulatudes osatähtsusest 3%-ni õlle kogumisele.

Piirituse import jagunes nelja riigi vahel. Kuna piirituse koguseline import tervikuna vähenes, siis vähenesid ka kõikidest riikidest sisse ostetud kogused, samas riikide osatähtsused mõningal määral muutusid. 52% importpiiritusest toodi Soomest (2004. a I kv 27%), suurenes ka Prantsusmaa osatähtsus piirituse kogumisele, hõlmates 29% (aasta tagasi 18%). Uuteks importijateks olid Saksamaa osakaaluga 17% ja Venemaa osakaaluga 2%.

ESA andmetel kasvas 2005. aasta I kvartalis **muude kääritatud jookide** import 17% aastatagusega võrreldes, kusjuures siidreid imporditi 2,6 korda rohkem. Suurem osa (68%) nende jookide impordist tuli endiselt Soomest (2004.a I kv 39%), kusjuures kogused suurenesid 2 korda aastatagusega võrreldes. Varasemast rohkem toodi kääritatud jooke Rootsist (2,5 korda) ja Saksamaalt (+5%), kuid nende riikide osatähtsus püsis enam-vähem eelmise aasta tasemel. Enim vähenes Leedu osakaal antud grupi impordis (2005.a I kv 8%, 2004.a I kv 17%), kusjuures ka kogused olid 47% väiksemad. Möödunud aasta I kvartaliga võrreldes toimus märgatav langus Belgia ja Hollandi kääritatud jookide impordis, vastavalt -49% ja -34%.

2005. aasta 3 kuuga imporditi Eestisse 31 riigis toodetud **viinamarjaveine**. Hispaania oli jätkuvalt olulisim veini impordiriik, sealt pärinevate veinide kogused suurenesid 93%, hõlmates 18% veiniimpordist. Teisel kohal olid Prantsuse veinid osakaaluga 15%, kusjuures ka nende kogused olid suuremad kui aasta tagasi. Tšiilis toodetud veinide import kasvas 43%, kuid osakaal püsis eelmise aasta tasemel, ulatudes 12%-ni. Suurenesid ka Itaalia ja Bulgaaria veinide impordikogused. Tänavu (eelmise aasta I kvartaliga võrreldes) suurenes oluliselt (5 korda) Lõuna-Aafrika Vabariigis toodetud viinamarjaveinide import.

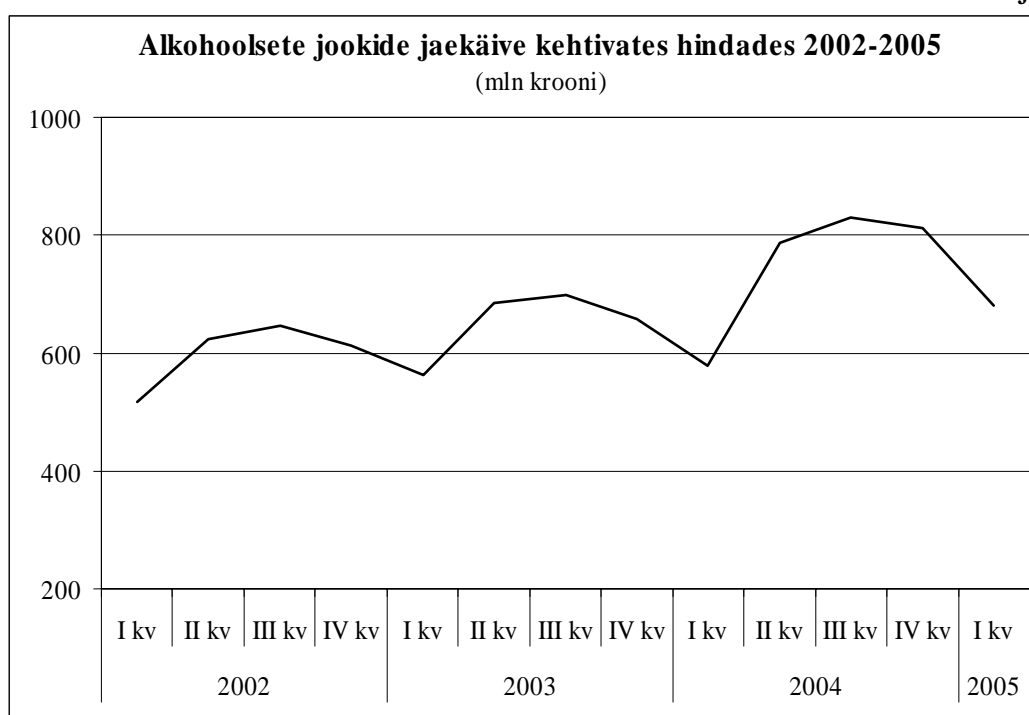
Suur osa erinevatest riikidest pärit veine tuuakse Eestisse läbi Saksamaa. Saksa päritoluga veine oli läbi Saksamaa Eestisse toodud veinide seas vaid 25%.

Vermuti impordis vähenes juhtivate riikide osatähtsus, kuid Itaalia püsis endiselt esikohal. Sealt toodi sisse 40% vermuti impordikogusest (2004.a I kv 60%). Olulisusest teisteks vermuti impordiriigiks oli Holland, sealt imporditi vermutil aastatagusest enam ning osakaal selle joogi impordikoguses oli 20% (2004.a I kv 22%). 2004. aasta I kvartaliga võrreldes imporditi vermutil tänavu rohkem Venemaalt ja Lätist ning nende osakaalud ulatusid vastavalt 11% ja 8%-ni vermuti kogumisele.

HINNAD SISETURUL

Alkoholsete jookide jaemüügi käive kehtivates hindades oli ESA andmetel 2005. aasta I kvartalis 680,2 mln krooni, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 17% suurem. Eelmise aasta I kvartalis oli alkoholsete jookide jaemüügi käive 579 mln krooni. Nii kiiret käibekasvu tingis ostude märkimisväärne suurenemine ja eriti turistide poolt kaasaostetud ja Eestis toitlustusasutustes tarbitud alkoholsete jookide kogused. Kuigi 2005. aasta 1. jaanuarist tõusis alkoholi aktsiisi määr 5% oli hindade mõju jaekäibe kasvule suhteliselt väike, kuna alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks tõusis 2005. aasta I kvartalis 1,9% 2004. aasta I kvartaliga võrreldes ja 1,4% 2004.a IV kvartaliga võrreldes.

Joonis 5

2005. aasta veebruaris Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt läbi viidud kohalike alkoholitoodete hinnavaatlus Eesti suuremate linnade kauplustes näitas, et kõrgema alkoholi aktsiisimäära tagajärjel oli veebruari alguseks tõusnud vaid likööride, džinnide ja siidrite hinnad, teiste kohalike alkoholsete jookide hinnad olid madalamad kui aasta tagasi veebruaris ja ka madalamad kui eelmises kvartalis. Hinnatõus toimus pigem teises kvartalis, kui odavama hinnaga kauplustesse sisseostetud alkoholsete jookide kogused olid ära müüdnud ja sisse osteti juba uue aktsiisiga maksustatud tooted.

Nii Eestis tervikuna kui Tallinnas olid **viinad** 2005. aasta veebruaris odavamad kui aasta tagasi (tabel 7), kusjuures enim olid odavnenu madalama hinnaklassi viinad. Tallinnas oli viinade hinnalangus väiksem kui teistes Eesti linnades.

Marjaliköörid kallinesid 2005. aasta I kvartalis 2% eelmise aasta sama ajaga võrreldes ja 3% eelmise kvartaliga võrreldes. Suurem tõus toimus AS Remedia marjalikööride jaehindade osas

ning nende keskmine hind oli ligi 6 krooni 0,5-liitrise pudeli kohta kõrgem eelmise aasta veebruariga võrreldes ja 4-5 krooni eelmise kvartali vaatlusega võrreldes. Liviko marjalikööride hinnad tõusid oluliselt vähem (alla 50 senti/0,5 l). Tallinnas olid marjaliköörid ligikaudu 60 senti pudeli kohta odavamad kui Eestis keskmiselt, aastane hinnatõus on ka Tallinnas olnud 2%. Marjalikööride hinnatõus jätkus ka käesoleva aasta II kvartalis.

Tabel 7

Eesti alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes veebr. 2004 – mai 2005
(0,5-liitrise klaaspudeli hind kroonides koos käibemaksuga)

	Veebr. 2004	August 2004	Nov. 2004	Veebr. 2005	Muutus veebr.05/ veebr.04, %	Mai 2005
Eestis keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	54.67	55.83	55.20	53.39	-2.3	55.70
Keskmine hinnaklass	65.89	65.61	66.15	64.93	-1.5	67.78
Kõrgem hinnaklass ¹	145.80	145.97	145.97	143.53	-1.6	140.23
Liköörid						
Marjaliköörid	50.05	50.27	49.53	51.04	2.0	52.65
Kanged liköörid	91.74	92.04	90.26	92.10	0.4	92.90
Kreemliköörid	75.09	76.42	75.58	75.53	0.6	76.52
Džinnid	70.84	70.14	71.13	71.93	1.5	72.55
Õlled						
Lahja õlu <6%	9.30	9.84	9.61	8.75	-5.9	8.97
Kange õlu >6%	8.12	8.94	9.14	9.15	12.7	9.29
Siidrid²	28.88	29.45	29.38	30.48	5.5	30.47
Marjaveinid	27.04	28.65	29.66	28.55	5.6	29.56
Tallinnas keskmiselt						
Viinad (maitsestatamata)						
Madalam hinnaklass	53.10	55.42	54.08	52.40	-1.3	55.32
Keskmine hinnaklass	66.80	66.36	66.46	66.07	-1.1	68.32
Kõrgem hinnaklass ¹	147.30	147.30	147.30	145.97	-0.9	138.27
Liköörid						
Marjaliköörid	49.43	49.93	48.81	50.40	2.0	51.35
Kanged liköörid	88.80	92.63	88.63	92.63	4.3	92.63
Kreemliköörid	73.37	77.48	75.74	76.52	4.3	77.67
Džinnid	70.83	73.40	72.40	73.07	3.2	72.88
Õlled						
Lahja õlu <6%	9.21	9.63	9.57	9.03	-2.0	9.17
Kange õlu >6%	8.17	8.99	9.00	8.93	9.3	9.30
Siidrid²	28.82*	28.90	29.06	30.27	5.0	30.27
Marjaveinid	26.72	29.57	30.73	29.96	12.1	30.73

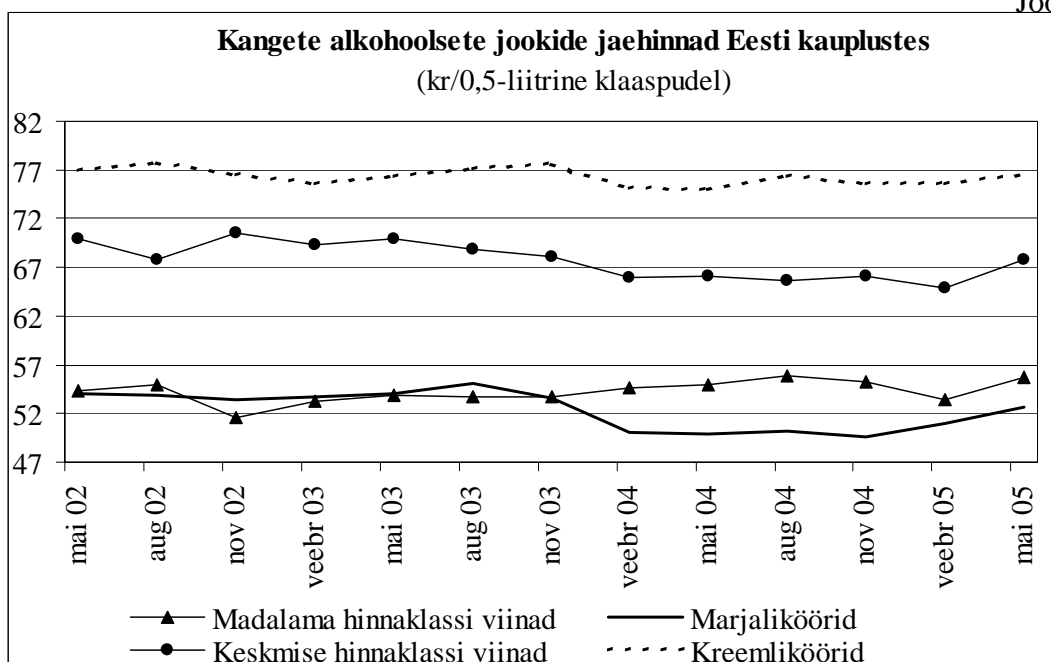
¹ 0,7-liitrine klaaspudel; ² 1,5-liitrine plastpudel

Allikas: EKI

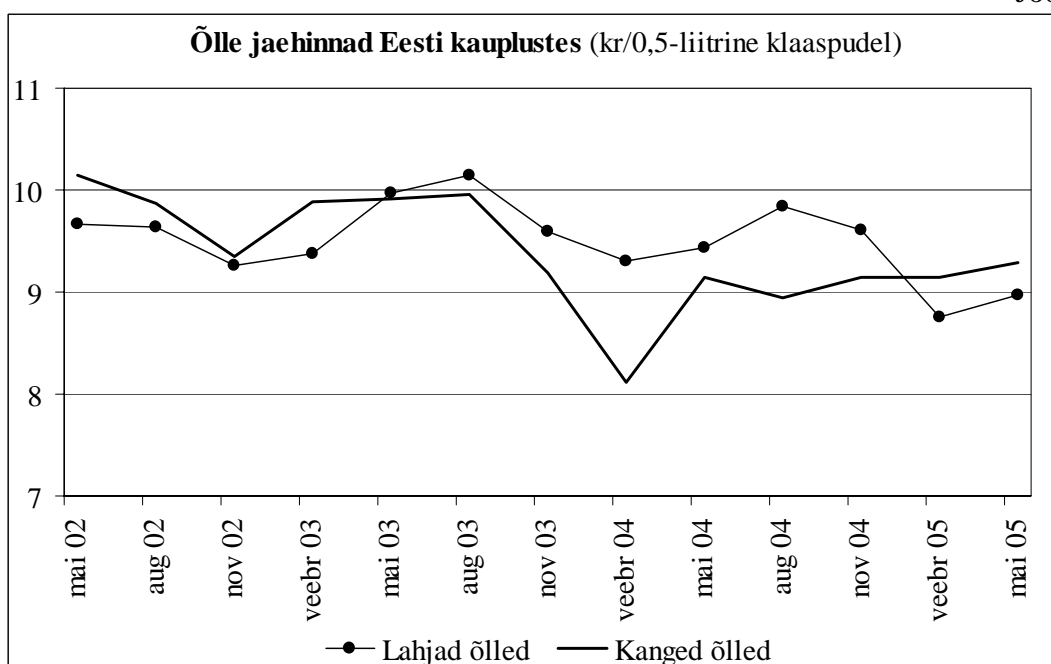
Kanged liköörid olid Eestis 2005. aasta veebruaris ligi 40 senti/0,5 l kallimad kui aasta tagasi, kuid Tallinnas oli hinnatõus tänu turistide ostudele suurem – ligi 4 kr/0,5 l. Eelmise kvartali võrreldes tõusis kangete likööride hind Eestis keskmiselt 2%, Tallinnas 4,5%. 2005. aasta II kvartalis jätkus kangete likööride hinnatõus väljaspool Tallinnat.

Kreemlikööride keskmised hinnad Eesti kauplustes on aastaga tõusnud ligi 40 senti/0,5 l, Tallinnas aga üle 3 krooni 0,5-liitrise pudeli kohta. Ka kreemliköörid kuuluvad turistide poolt kaasaostetavate jookide hulka ning see on hindu pealinna kauplustes märgatavalt tõstnud. Nii nagu varem olid ka veebruaris kreemliköörid Tallinnas ligi 1 krooni võrra kallimad kui mujal Eestis. 2005. aasta maiks tõusid kreemlikööride hinnad veelgi.

Joonis 5

Joonis 6

Džinnide hinnad kauplustes tõusid 2005. aasta veebruari alguseks nii Tallinnas kui Eestis keskmiselt 70-80 senti pooleliitrise pudeli kohta eelmise kvartaliga võrreldes ning 1-2.25 kr/0,5 l aastatagusega võrreldes. Tallinnas müüdi džinne üle krooni pudeli kohta kallimalt kui Eestis keskmiselt.

Lahjad õlled olid I kvartalis odavamad kui aasta tagasi ning Eesti keskmine hind langes aastaga 5,9% (55 senti 05-liitrise klaaspudeli kohta) ja Tallinnas 2% (18 senti/0,5 l). Pooleliitrises klaaspudelis **kanged õlled** on aga aastaga kallinenud - Eestis tervikuna koguni 12,7%, Tallinnas samuti märkimisväärsed 9,3%. Teises kvartalis tõusid nii lahja kui kange õlle hinnad.

Siidri hinnad tõusid tänavu I kvartalis eelmise kvartaliga võrreldes 3,7% ning aastatagusega võrreldes 5,5%. Aastaga on kauplustes enam kallinenud Saku siidrid, Tartu Õlletehase siidrid on kallinenud mõõdukamalt. Siidrite hinnad II kvartalis ei muutunud.

Ka **marjaveinide** hinnad olid veebruaris kõrgemad kui aasta tagasi, kuid madalamad kui 2004. aasta viimases kvartalis. Käesoleva aasta teises kvartalis marjaveinide hinnad tõusid taas.

Eesti Konjunktuuriinstituudi märtsikuu rahvusvaheline hinnavaatlus näitas, et nii nagu varemgi, oli **õlle** hind Tallinna supermarketites kõrgem kui teistes Balti riikides, Varssavis ja Prahas, kuid madalam Põhjamaade ja Amsterdamiga võrreldes. Tänu sellele, et õlle hind Berliinis tõusis 8,5% detsembriga võrreldes ületas ka see Tallinna hinna taseme. Lisaks Berliinile kallines õlu märtsis (2004. aasta detsembriga võrreldes) ka Prahas (+13%) ja Helsingis (+4%). Populaarsemate õllebrändide hinnad Tallinna supermarketites 2005. aasta märtsis olid samad mis eelmise aasta lõpus. Ülejäänud riikides olid viimase vaatluse ajal hinnad madalamad kui detsembris, kusjuures teisest suurem langus toimus Varssavis (-11%).

Enamikes vaadeldud Euroopa pealinnades olid õlle hinnad märtsikuus kõrgemad kui aasta tagasi, erandiks olid Tallinn (-2%) ja Amsterdam (-10%).

Tabel 8

Õlle ja viina hinnad Euroopa pealinnade supermarketites 2004–2005
(kuu esimese nädala seisud, kr)

Pealinn	Õlu hele, 4,3-4,7%, 0,5 l				Viin 38-40%, 0,7-0,75 l			
	märts 2004	sept 2004	dets 2004	märts 2005	märts 2004	sept 2004	dets 2004	märts 2005
Tallinn	9.77	9.63	9.57	9.57	86.95	81.30	86.95	89.95
Riia	5.59	7.52	6.10	5.79	69.62	53.10	52.91	50.98
Vilnius	7.64	9.02	8.56	8.34	76.99	76.99	78.03	80.39
Varssavi	6,65	7.36	8.52	7.57	100.67	80.09	91.77	105.80
Praha	4.05	4.51	4.22	4.77	88.12	73.99	84.82	121.33
Helsingi	24.83	24.98	24.98	25.97	199.65	192.45	231.57	232.51
Amsterdam	17.37	15.33	15.96	15.65	234.54	234.54	234.70	242.52
Stockholm	16.80	16.81	17.21	16.85	329.22	332.83	340.68	330.13
Berliin	8.76	9.23	9.23	10.01	112.03	114.53	116.72	114.06

Allikas: EKI

Viina hinnad Tallinnas olid 2005. aasta märtsis kõrgemad kui Riias ja Vilniuses, kuid madalamad teiste vaatlusse kaasatud pealinnadega võrreldes. Tallinna populaarsemate **viinabrändide** hinnad supermarketites tõusid 2005. aasta märtsis 3,5% nii eelmise aasta detsembriga kui ka märtsiga võrreldes. Prahas ja Varssavis oli viin supermarketites oluliselt kallim kui eelmise aasta lõpus ning hinnatõus ulatus vastavalt 43% ja 15%-ni. Praha hind oli oluliselt kõrgem ka aastatagusega võrreldes (+38%). 2005. aasta alguses (2004. a detsembriga võrreldes) toimus Vilniuses ja Amsterdavis ligi 3%-ne viina kallinemine. Helsingi hinnad püsisid enam-vähem detsembrikuu tasemel, kuid aastatagusega võrreldes ulatus tõus 16%-ni. Eelmise aasta lõpuga võrreldes olid viina hinnad madalamad Riias (-3,7%), Berliinis (-2,3%) ja Stockholmis (-3,1%), kusjuures Riia hinnad langesid aastaga rohkem kui 1/4 võrra.

KOKKUVÕTE

2005. aasta I kvartalis kasvas Eestis kõikide alkoholsete jookide **toodangu maht**. Alkoholsete jookide **väliskaubanduse** bilanss oli endiselt negatiivne, kuid eksport kasvas oluliselt kiiremini (+274%) kui import (+41%). Samas tuleb jooksva aasta väliskaubandusandmetesse suhtuda endiselt ettevaatlikkusega, sest osa ekspordi ja impordikasvudest on tingitud nii statistika meetodika muutustest kui ka andmete kogumise raskustest, mis on seotud Eesti liitumisega Euroopa Liiduga. Peale 2004. aasta 1. maid Eesti siseturul toimunud muutused avaldasid mõju Eesti alkoholiturule ka 2005. aasta I kvartalis. Erinevalt eelmise aasta I kvartalist, kuid sarnaselt liitumisjärgsete kuudega, ostsid laevad valdava osa oma alkoholist 2005. aasta I kvartalis Eestist ning Eesti alkoholitootjad importisid aktiivsemalt toorainet teistest riikidest. Sellest tulenes ka suur osa alkoholsete jookide ekspordi- ja impordikoguste märkimisväärsest kasvust. Kõikide alkoholsete jookide eksport suurenes, väljaarvatud piiritus. Ka impordis vähenesid vaid piirituse sisseostetavad kogused. Teiste alkoholsete jookide impordikogused suurenesid, kusjuures kiirem kasv toimus kangete alkoholsete jookide (eelkõige viina) ja viinamarjaveinide impordis.

Alkoholsete jookide **jaekäive** suurenes 2005. aasta I kvartalis 17% eelneva aastaga I kvartali võrreldes. Nii kiiret kasvu põhjustasid suurel määral nii turistide ostud Eesti kauplustes kui ka nende poolt alkoholsete jookide aktiivne tarbimine toitlustusasutustes. 2005. aastal I kvartalis tõusid likööride, džinnide ja siidri jaehinnad kauplustes. Aktsiisimaksu tõstmisest tingitud jaehinnatõus jõudis tarbijani pigem teises kvartalis.